

بررسی روابط صفات کمی و کیفی برخی از ارقام گیلاس موجود در ایران و مطالعه میزان حساسیت آنها به دوقلوزایی و ترکیبگی میوه

عبداله خدیوی خوب، دکتر ذبیح اله زمانی، دکتر ناصر بوذری

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد و دانشیار گروه علوم باغبانی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران و عضو هیئت علمی موسسه اصلاح نهال و بذر کرج

به منظور مقایسه و گروه بندی برخی از ارقام گیلاس و بررسی میزان دوقلوزایی و ترکیبگی میوه آنها، دو آزمایش بر روی صفات میوه های ۳۲ رقم گیلاس موجود در کلکسیون کمال آباد کرج انجام شد. در آزمایش اول ۲۸ صفت کمی و کیفی مورد ارزیابی قرار گرفت و نتایج حاصل از تجزیه واریانس نشان داد که تمام صفات مورد بررسی در محدوده ارقام معنی دار هستند که نشان دهنده وجود تنوع در صفات میوه ارقام مورد بررسی می باشد. نتایج تجزیه همبستگی ساده صفات وجود همبستگی های مثبت و منفی معنی داری بین برخی صفات مهم نشان داد. هم چنین روش تجزیه عامل برای تعیین تعداد عامل های اصلی و صفات تشکیل دهنده هر عامل استفاده شد. تجزیه عامل نشان داد که صفاتی مثل وزن هسته، عرض میوه، قطر میوه، طول دم، طول میوه، از اجزای تشکیل دهنده عوامل اصلی هستند. صفات موثر در ۹ گروه عاملی قرار گرفتند که مجموعاً ۷۹/۶ درصد از کل تغییرات را توجیه نمود. در محدوده هر عامل صفات با ضرایب بالای ۰/۵۵ به عنوان ضرایب عاملی معنی دار در نظر گرفته شدند. تجزیه کلاستر، ارقام را در فاصله ۱۰ به ۵ گروه اصلی تقسیم بندی کرد و رقم سیاه مشهد به تنهایی در یک گروه جداگانه قرار گرفت، که دلیل آن را می توان بزرگ بودن طول، عرض و قطر میوه این رقم نسبت به میوه سایر ارقام دانست. در آزمایش دوم صفات دوقلوزایی و ترکیبگی میوه مطالعه شد و نتایج نشان داد که ارقام صورتی لواسان و رافت بیشترین دوقلوزایی را دارند و بیشترین حساسیت به ترکیبگی میوه در ارقام فروویا، ناپلئون و بینگ مشاهده شد.